

Handhavingsplan Werk en Inkomen Lekstroom

Inhoudsopgave

0.	Inhoudsopgave	2
1.	Inleiding	3
2.	Hoogwaardig Handhaven	4
2.1	Visie op handhaving	4
2.2	Vroegtijdig informeren	5
2.3	Optimaliseren van dienstverlening	6
2.4	Vroegtijdig herkennen en afhandelen	6
2.4.1	Controle en toezicht	6
2.5	Daadwerkelijk sanctioneren	7
2.6	Sociale Recherche	7
3.	Het Controle-op-maatsysteem	7
3.1	Wettelijk kader	8
3.2	Analyse gestuurde dienstverlening	8
3.3	Signaalsturing en risicosturing	9
3.4	Huisbezoeken	10
3.5	Andere instrumenten	12
3.5.1	Signaalsturing aan de poort	12
3.5.2	Intensieve controle	12
3.5.3	Signaalsturing	13
3.7	Periodieke Verklaringen en Wijzigingsformulieren	13
3.8	Themacontroles	13
4.	Uitvoeringsvoorschriften	14
4.1	Inlichtingenplicht en medewerkingsverplichting	14
4.2	Hersteltermijn en opschorting recht op uitkering	15
5.	Slotbepalingen	16
5.1	Citeertitel	16
5.2	Hardheidsclausule	16
5.3	Inwerkingtreding	16
6.	Lijst met afkortingen	17

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Een van de speerpunten van WIL is de fraudebestrijding en handhaving. Ook binnen de landelijke politiek en de organisaties voor de uitvoering van de sociale zekerheid is steeds meer aandacht voor preventie en fraudebestrijding. Teneinde de handhaving binnen de sociale zekerheid bij de gemeenten te ondersteunen zijn op 1 januari 2013 de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving en de Wet Huisbezoekeninwerking getreden.

Handhaving heeft als doel de kans op misbruik en het niet-naleven van verplichtingen zo laag mogelijk te houden. De belanghebbende heeft een inspanningsverplichting om werk te vinden en een informatieverplichting om veranderingen in zijn situatie door te geven. Handhaving moet er in onze optiek vooral op gericht zijn om de verleiding van niet-naleving zo klein mogelijk te maken. Slecht gedrag dient te worden voorkomen door vroegtijdig de norm te bevestigen, in plaats van achteraf bij te sturen als het slechte gedrag al is ingesleten. Hogere boetes zijn een sterke prikkel om het nalevingsgedrag te verbeteren en actief op zoek te gaan naar werk.

De Wet Werk en Bijstand (IOAW/IOAZ) legt aan de gemeenten de verplichting op om bij verordening regels vast te leggen voor bestrijding van ten onrechte ontvangen van bijstand en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.

In artikel 2 van de Handhavingsverordening staat vermeld dat het dagelijks bestuur een handhavingsplan opstelt. Dit is in het kader van het voorkomen van het ten onrechte ontvangen van bijstand, of uitkering alsmede ter bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de WWB, IOAW, IOAZ en Bbz 2004.

Binnen WIL passen we de vier elementen van Hoogwaardig Handhaven toe: een goede en duidelijke communicatie, optimale dienstverlening, controleren en sanctioneren. We streven naar een balans tussen preventieve en gericht repressieve maatregelen, met als oogmerk dat de deelnemer uit eigen beweging zijn verplichtingen nakomt. Ons uiteindelijk doel daarbij is zo min mogelijk ten onrechte een uitkering verstrekken. Een goede handhaving levert geld op, is de ervaring. Fraude loont niet, maar een sterke handhaving wel. We beogen binnen WIL dan ook een apart handhavingsteam dat zich uitsluitend bezig houdt met het voorkomen en opsporen van onrechtmatig verstrekte uitkeringen

In hoofdstuk twee staat op basis van welke visie WIL invulling wil geven aan handhaving. Hoofdstuk drie geeft de praktische uitwerking daarvan weer en hoofdstuk vier gaat over uitvoeringsvoorschriften.

HOOFDSTUK 2 HOOGWAARDIG HANDHAVEN

Dit hoofdstuk beschrijft het concept Hoogwaardig Handhaven inhoud qua visie en instrumenten.

De credo's ingevolge het concept Hoogwaardig Handhaven luiden:

- geef de belanghebbende geen reden om zijn plichten niet na te komen;
- wees alert op misbruik door fraude in een zo vroeg mogelijk stadium te traceren en af te handelen.

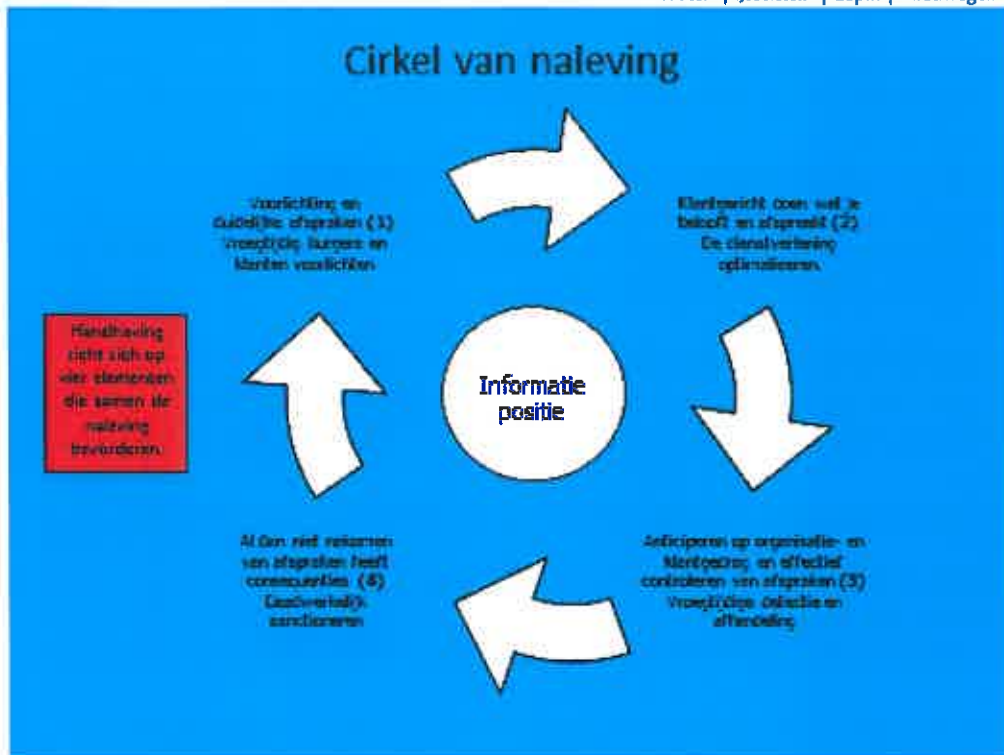
Het principe Hoogwaardig Handhaven streeft naar een balans tussen preventieve en gericht repressieve maatregelen. Het uiteindelijke doel van het principe Hoogwaardig Handhaven is het bevorderen van de (spontane) naleving van wet- en regelgeving door de belanghebbende.

2.1 Visie op handhaving

Gemeentelijke handhaving heeft als doel de kans op misbruik en het niet-naleven van verplichtingen zo laag mogelijk te houden. De belanghebbende heeft een inspanningsverplichting om werk te vinden en een informatieverplichting om veranderingen in zijn situatie door te geven.

WIL hanteert een brede opvatting van handhaving. Deze wordt weergegeven door de 'cirkel van naleving'. Wij gaan ervan uit dat handhaving een continu proces is, met de volgende vier onmisbare elementen, gericht op zowel preventie als repressie:

1. Informeren op maat
  2. Dienstverlening op maat
  3. Controle op maat
  4. Sanctioneren op maat.
- *Vroegtijdig informeren/informeren op maat*
Belanghebbenden informeren over hun rechten en plichten in de sociale zekerheid voorkomt dat ze uit onwetendheid de wet niet naleven.
  - *Optimaliseren van de dienstverlening/dienstverlening op maat*
Het zo simpel en klantvriendelijk mogelijk inrichten van de dienstverlening van WIL zorgt dat belanghebbenden organisatorische of procedurele zaken niet als excuus kunnen gebruiken om onder hun verplichtingen uit te komen.
  - *Vroegtijdige herkenning en afhandeling/Controle-op-maat*
Een efficiënte en effectieve controle-organisatie zorgt dat belanghebbenden gecontroleerd worden op een manier die bij hun individuele situatie past. De belanghebbende die meer of een inhoudelijk andere controle nodig hebben, krijgen die ook.
  - *Daadwerkelijk sanctioneren/sanctioneren op maat*
Het verbinden van sancties aan het niet nakomen van verplichtingen bereikt dat belanghebbenden financiële gevolgen ondervinden van hun acties.

2.2 Vroegtijdig informeren

Bij goede handhaving hoort goede communicatie. De spelregels moeten duidelijk zijn: wat kan de belanghebbende van ons verwachten en wat mag WIL van de belanghebbende verwachten? Deze spelregels communiceren we actief.

De hoofdcategorieën van informatie:

- De rechten en plichten die gepaard gaan met het hebben van een uitkering en de beëindiging van de uitkering (terugvordering en debiteurenbeheer).
- De gevolgen van het niet nakomen van de plichten. In deze situaties is afstemmingsverordening van toepassing.

De communicatie over de spelregels voldoet aan de volgende criteria:

- Inhoudelijk correct en op de specifieke situatie van de belanghebbende afgestemd.
- Duidelijk en consequent.
- Toegankelijk en begrijpelijk voor de belanghebbende.
- We zetten zowel mondelinge als schriftelijke communicatiemiddelen in.

Door al vroeg in het proces, tijdens de zogenoemde poortgesprekken en workshops, al heel nadrukkelijk de spelregels uit te leggen, weet de belanghebbende wat zijn plichten zijn, maar ook wat hij van ons mag verwachten.

2.3 Optimaliseren van de dienstverlening

Het streven is om de dienstverlening zodanig in te richten dat:

- De producten toegankelijk zijn en blijven voor al haar belanghebbenden en we de belanghebbende niet onnodig 'administratief belasten'.
- Belanghebbenden tevreden zijn over de dienstverlening en professionaliteit van de behandelende afdeling.
- Er sprake is van continue verbetering van de kwaliteit van diensten.
- Zo spoedig mogelijk na constatering van ten onrechte verstrekte uitkering gaan we over tot intrekken en terugvorderen van de ten onrechte verstrekte uitkering, om te voorkomen dat het terug te vorderen bedrag onnodig hoog oploopt.

2.4 Vroegtijdig herkennen en afhandelen

Het streven is de beschikbare controlecapaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk te benutten zodat:

- we misbruik van de uitkering snel constateren en beëindigen, en we terugvordering zo veel mogelijk beperken.
- medewerkers voldoende zijn uitgerust (kennis, houding, vaardigheden, instrumenten en beschikbare tijd).
- we gedragsverandering bij belanghebbenden realiseren, dit houdt in dat:
  - belanghebbenden niet frauderen;
  - belanghebbenden kunnen contactpersoon tijdig inlichten over wijzigingen in de persoonlijke situatie;
  - belanghebbenden meewerken aan doelmatigheidstrajecten en rechtmatigheidscontroles;
  - belanghebbenden de 'pakkans' bij fraude als hoog ervaren.

2.4.1 Controle en toezicht

We gaan werken met een controlesystematiek. Deze systematiek heet Controle-op-maat en is gebaseerd op de principes van analysegestuurde dienstverlening (signaal- en risicosturing). Het uitgangspunt van analysegestuurde dienstverlening is dat het mogelijk is de dienstverlening in te richten op basis van verwachtingen over fraudegedrag. Deze verwachtingen leiden tot zogenaamde risicoprofielen van cliënten.

De controle van een belanghebbende is afgestemd op zijn/haar individuele situatie en de mate waarin deze als risicovol wordt ervaren. De controles zijn zodanig dat ze:

- eventueel misbruik /oneigenlijk gebruik van uitkering aan het licht brengen;
  - de belanghebbende het gevoel heeft dat er op hem gelet wordt (frauderen heeft geen zin);
  - controles voeren we zodanig uit dat er een efficiëntere tijdsbesteding ontstaat bij medewerkers.
- Dus veel controles daar waar nodig en weinig controle in die situaties met een laag risico.

Om de medewerkers te ondersteunen bij de uitvoering van controles, zijn diverse hulpmiddelen ontwikkeld en ingezet, waaronder:

- intensieve controleprotocollen. De protocollen beschrijven de werkwijze die we volgen bij het uitvoeren van:
  - een intensieve controle ter opheldering van een signaal en
  - een aanvullende controle bij belanghebbenden met een verhoogd risico.

We maken gebruik van gegevens van externe instellingen via informatiesystemen. Deze systemen kunnen de medewerkers betrekken bij de controles van hun belanghebbenden. Gedacht kan

worden aan het Inlichtingenbureau (IB), Internationaal Bureau Fraude- informatie (IBF), Centrum voor voertuigtechniek en informatie (RDW) Kenniscentrum handhaving Utrecht (RCF). Ook nieuwe vormen van informatie verzamelen zoals via het internet gaat een plaats krijgen.

Ook investeren we in de fraudealertheid en vaardigheden van medewerkers zodat zij op een goede manier invulling kunnen geven aan de controle van belanghebbenden. Ze worden getraind in de principes van handhaving en de werkwijze. De functie van medewerker handhaving past in dit kader.

2.5 Daadwerkelijk sanctioneren

Na constatering van onterecht gebruik van de uitkering of een voorziening volgt vanuit WIL op zo kort mogelijke termijn een reactie. Dit kan zijn: een maatregel (afstemming), bestuurlijke boete of aangifte bij het Openbaar Ministerie en/of terugvordering van de ten onrechte verstrekte uitkering of subsidie of het stopzetten van de voorziening. Hierdoor verwachten wij de volgende positieve reacties:

- belanghebbenden die hun plichten niet nakomen hun eigen gedrag corrigeren;
- belanghebbenden niet zo snel nog een keer frauderen, mede door de preventieve werking van onder andere terugvordering;
- belanghebbenden zich ervan bewust zijn dat WIL misbruik van de uitkering niet tolereert en binnen gestelde grenzen, maatregelen neemt;
- belanghebbenden zich realiseren dat een voorziening niet vrijblijvend is.

De wet 'Aanscherping en handhaving SZW-wetgeving' regelt dat fraude in 2013 veel zwaarder bestraft wordt dan voorheen:

- Burgers moeten bij fraude met een uitkering alles terugbetalen, krijgen een veel hogere boete en lopen het risico op (tijdelijk) stopzetten van de volledige uitkering.
- Ondernemers krijgen bij overtreding van de arbeidsregels naast een hogere boete ook te maken met het preventief stilleggen van hun bedrijf.

2.6 Sociale Recherche

WIL maakt ook gebruik van de Regionale Sociale Recherche Nieuwegein voor opsporing en aangifte van sociale zekerheidsfraude. De aangiftegrens ligt vanaf 1 januari 2013 op € 50.000 en werd vastgesteld in de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude van het College van Procureurs generaal van 24 december 2012, nr. 26827. Daarnaast gelden ook eventuele aanvullende richtlijnen van het Openbaar Ministerie te Utrecht bij het doen van onderzoek en aangifte van sociale zekerheidsfraude.

Indien voor de opsporing van sociale zekerheidsfraude de inzet nodig is van bijzondere hulpmiddelen of de complexiteit van de situatie dat noodzakelijk maken, kan de sociale recherche ook worden ingeschakeld voor onderzoek naar sociale zekerheidsfraude onder de aangiftegrens.

HOOFDSTUK 3 HET CONTROLE-OP-MAATSYSTEEM

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de inhoud van het Controle-op-maatsysteem. Het rechtmatigheidscontrolesysteem, Controle-op-maat, gaat uit van het efficiënt inzetten van

controlecapaciteit (efficiënte inzet schaarse middelen). Intensief controleren daar waar een hoog risico op fraude wordt vermoed en minder bij lage risico's.

3.1 Wettelijk kader

De WWB, de IOAW, de IOAZ en de Bbz 2004 geven de Gemeenschappelijke Regeling WIL de bevoegdheid te bepalen welke gegevens nodig zijn voor de verlening en/of voortzetting van een (inkomens)voorziening. Tevens bepaalt WIL welke bewijsstukken de belanghebbende moet overleggen en de wijze en het tijdstip van de verstrekking van de gegevens. Bovendien geven deze wetten WIL de bevoegdheid onderzoek in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de verstrekte gegevens en zo nodig andere gegevens te vergaren die noodzakelijk zijn voor de verlening dan wel de voortzetting van de voorziening.

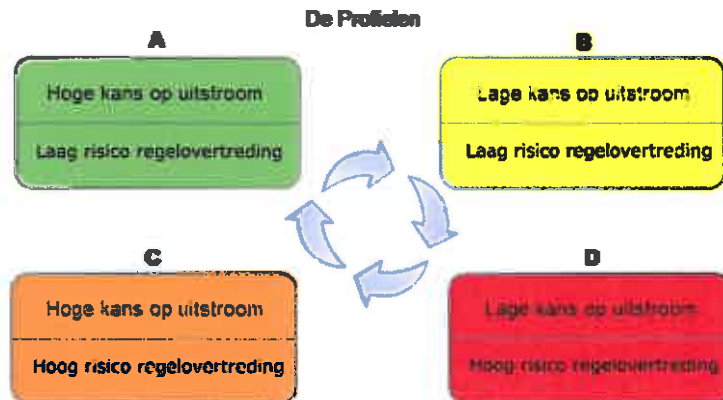
De genoemde wetten geven ook aan welke personen en instanties bevoegd en verplicht zijn aan de Gemeenschappelijke Regeling WIL gegevens te verstrekken ten behoeve van de uitvoering van deze wetgeving. De validatie- en verificatiebronnen in het Controle-op-maat systeem vallen binnen deze wetgeving.

3.2 Analyse gestuurde dienstverlening

Analysegestuurde dienstverlening zorgt ervoor dat de toets op rechtmatigheid van uitkeringen anders dan 'standaard iedereen controleren' kan worden uitgevoerd. Het uitgangspunt van analyse gestuurde dienstverlening is dat het mogelijk is de dienstverlening in te richten op basis van verwachtingen over fraudegedrag. Deze verwachtingen leiden tot zogenaamde risicoprofielen van cliënten.

Het instrument dat zal worden gehanteerd voor de analyse gestuurde dienstverlening is de methode DPS-Matrix en wordt toegepast aan de Poort en maakt deel uit van het werkproces. WIL gebruikt deze methode voor ondersteuning van de inzet van handhaving bij het aanvraagproces van een (WWB)-uitkering voor levensonderhoud. Het systeem maakt een analyse van de risico's op regelovertreding door de aanvrager in verschillende gebieden, bijvoorbeeld op zwart werk en of woonfraude. Ook maakt de methode een diagnose van de overige omstandigheden van de cliënt. Dit geeft een beeld van bijvoorbeeld de kans op uitstroom naar een baan. De Methode DPS-Matrix gebruikt hiervoor enerzijds automatisch op te vragen gegevens uit andere systemen en anderzijds handmatig ingevoerde gegevens. Met deze gegevens stelt de methode een klantprofiel samen (zie figuur voor mogelijke klantprofielen). Aan de hand daarvan start de uitvoering van de bij het profiel behorende protocol voor het vaststellen van rechtmatigheid van de aanvraag. Ook is het mogelijk, dat re-integratie-inspanningen en termijnen voor hercontrole vastgesteld en ingepland. Verder levert de methode managementrapportages op.

Op verzoek van het Ministerie van SZW werkt het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen aan een online versie van de diagnosematrix DPS. Op 1 mei 2013 zal het DPS systeem nog niet online beschikbaar zijn. Voorafgaande aan die beschikbaarheid gebruikt WIL voor de risicoanalyse bij aanvragen een alternatief systeem.

3.3 Signaalsturing en risicosturing

Het Controle-op-maatsysteem kent meerdere instrumenten voor het vaststellen van de rechtmatigheid van de uitkeringen:

1. Signaalsturing

Bij een signaal gestuurd onderzoek gaan we op basis van een signaal bij de aanvraag, lopende uitkering of beëindiging over tot intensieve controle. Om signalen te verkrijgen verricht WIL allerlei activiteiten, zoals uitwisseling van gegevens met het Inlichtingenbureau (IB) en gesprekken met de belanghebbende.

2. Risicosturing

Bij risicosturing controleren we aanvragers die voldoen aan het profiel van hoog risico op regelovertreding. Het voldoen van een belanghebbende aan een risicoprofiel is een signaal dat nader onderzoek vereist. Op basis van de risicosturing gebruiken we het controle apparaat optimaal: alle belanghebbenden hebben recht op controle en sommigen hebben recht op extra controle. Deze risicosturing zetten we in bij de aanvraagafhandeling

Zodra over een belanghebbende een signaal binnenkomt, of een aanvrager binnen een risicoprofiel valt, vindt in principe een intensieve controle plaats. Intensieve controle houdt in: een op de aard van het signaal gericht extra raadplegen van bronnen (bijv. Kamer van Koophandel, belastingdienst, woningbouwvereniging) en eventueel een huisbezoek. Bij intensieve controles is een belangrijke rol weggelegd voor de medewerkers handhaving.

3.4 Huisbezoeken

Vanaf 1 januari 2013 is de “ wet houdende een regeling in de sociale zekerheid van de rechtgevolgen van het niet aantonen van de leefsituatie na het aanbod van een huisbezoek” in werking. In dit handavingsplan zal deze wet genoemd worden: “Wet Huisbezoeken”.

Het (juridisch) belang van huisbezoeken is naar hun reden in drie soorten te onderscheiden.

1. HUISBEZOEK IN KADER VAN DIENSTVERLENING

Er zijn huisbezoeken in het kader van de dienstverlening. Hierbij kan gedacht worden aan huisbezoeken bij de burger die door fysieke- of gezondheidsproblemen niet de mogelijkheid heeft om de gemeente te bezoeken. In dergelijke gevallen zal het huisbezoek niet het doel hebben om een leefsituatie te verifiëren of op fraude te controleren.

De Algemene wet op het binnentreden (AWBI) is wel van toepassing, waardoor legitimatie en toestemming voorafgaand aan het betreden van de woning een vereiste is.

Het huisbezoek in het kader van dienstverlening zal niet nader toegelicht worden in dit protocol.

2. HUISBEZOEK BIJ VERMOEDEN VAN FRAUDE

Indien er een redelijk vermoeden van fraude is ontstaan geeft art. 53a van de WWB de mogelijkheid om de door de belanghebbende verstrekte inlichtingen m.b.t. zijn woon- en leefsituatie te controleren d.m.v. een huisbezoek.

De belanghebbende heeft volgens art. 17 lid 2 van de WWB een “meewerkplicht”.

Het niet meewerken aan een huisbezoek bij een redelijk vermoeden van fraude leidt tot het afwijzen van een aanvraag WWB of het intrekken van het recht op bijstand.

3. HUISBEZOEK TER VERIFICATIE VAN DE RECHTMATIGHEID UITKERING

De “Wet Huisbezoeken” richt zich specifiek op het huisbezoek ter verificatie van door de belanghebbende verstrekte inlichtingen, waarbij geen vermoeden van fraude aanwezig is.

De “Wet Huisbezoeken” geeft WIL in dat geval meer mogelijkheden doordat er gevolgen zijn voor de uitkering als door weigering van huisbezoek de leefsituatie van belanghebbende en daarmee de rechtmatigheid van de verstrekking van een uitkering of de hoogte daarvan niet vast te stellen is.

Artikel 53a lid 2 van de WWB geeft het college de bevoegdheid om de belanghebbende te verzoeken om aan te tonen dat:

- hij alleenstaande (ouder) is;
- hij feitelijk verblijft op het aangegeven adres;
- hij de kosten niet kan delen met een ander.

WIL kan daarbij aanbieden dit te doen d.m.v. een huisbezoek.

HET PROPORTIONALITEITS BEGINSEL

Voor al het overheidshandelen geldt dat het evenredig moet zijn in relatie tot de gestelde doelen.

Het ingezette middel en met name de wijze waarop moet in verhouding staan tot het beoogde doel (= het verkrijgen van volledige en de juiste informatie om het recht op bijstand vast te stellen).

Een huisbezoek alleen mag worden ingezet als middel als de inzet van andere middelen niet tot het gewenste resultaat leiden. Het schendt de privacy van de belanghebbende en moet dus noodzakelijk zijn (proportioneel) en adequaat (er moet geen lichter middel beschikbaar) zijn.

Een huisbezoek leggen we altijd met twee medewerkers af. Bij een huisbezoek mogen medewerkers niet tegen WIL van de bewoner binnentreden. Als de bewoner vrijwillig toestemming

geeft voor binnentreden van de woning is er geen sprake van een inbreuk op het huisrecht. Dit heet 'informed consent'. Voordat de medewerker de woning betreedt, legitimeert hij zich, geeft de reden en het doel van het huisbezoek aan en vraagt om toestemming tot binnentreden. Voor iedere vervolgstap in het huisbezoek is steeds weer 'informed consent' nodig. Een feitelijke weergave van het huisbezoek moet worden opgenomen in een rapportage.

De Wet huisbezoeken geeft de gevolgen voor het recht op uitkering weer indien de belanghebbende het aanbod tot verificatie van zijn woonsituatie door middel van een huisbezoek afwijst.

Ook zonder gegronde reden kan er een reden zijn voor een huisbezoek. De belanghebbende behoort op basis van het risico-analysesysteem tot een profiel met een hoog risico op regelovertreding. Er zijn dan geen concrete aanwijzingen, maar ervaring leert dat er een verhoogd risico op fraude is. Ook kan sprake zijn van een themacontrole waarbij besloten is het huisbezoek als een controle middel in te zetten. Het niet meewerken heeft in deze situatie veelal geen gevolgen voor de uitkering. De medewerkers stellen de belanghebbende tevoren op de hoogte of niet meewerken wel of geen gevolgen heeft voor de uitkering.

WEIGEREN HUISBEZOEK

Volledigheidshalve wordt vermeld dat de belanghebbende zelf bepaalt of deze medewerking verleent aan het huisbezoek en dus toestemming geeft om zijn woning binnen te treden. De belanghebbende blijft het recht behouden om toegang tot zijn woning te weigeren. De weigering kan wel nadelige consequenties hebben voor de belanghebbende.

Als een uitkeringsgerechtigde of de aanvrager van een uitkering niet meewerkt aan een huisbezoek heeft dit gevolgen voor de uitkering of toeslag.

Geen vermoeden van fraude:

De "Wet Huisbezoeken" regelt de rechtsgevolgen van het weigeren van een huisbezoek ter verificatie.

Wanneer iemand een huisbezoek ter verificatie van de verstrekte inlichtingen weigert en niet op andere wijze zijn leefsituatie aantoont zijn de gevolgen:

Indien de belanghebbende niet aantoont dat hij alleenstaande (ouder) is	De uitkering wordt vastgesteld op 50 % van de gehuwden norm, zonder verdere toeslag. Art. 9 lid 4 WWB wordt buiten toepassing gelaten
Indien belanghebbende niet aantoont dat hij feitelijk woont op het opgegeven adres.	De uitkering wordt opgeschort met het verzoek binnen de gestelde termijn alsnog op andere wijze aan te tonen aldaar feitelijk te verblijven. Indien betrokkene dit nalaat wordt het recht ingetrokken vanaf datum opschorting.
Indien betrokkene niet aantoont dat hij zijn kosten niet met een ander kan delen	De toepasselijke norm wordt verlaagd overeenkomstig art. 26 van de WWB. Dit geldt voor zowel de alleenstaande en de alleenstaande ouder als voor het gezin. In de gemeentelijke verordening moet op grond van artikel 30 WWB de verlaging van de norm worden bepaald.

Vermoeden van fraude:

Eerder is vermeld dat de rechtsgevolgen van het weigeren mee te werken aan een huisbezoek na een vermoeden van fraude (ter controle) het afwijzen van een bijstandsaanvraag dan wel het intrekken van de bijstand tot gevolg kan hebben

3.5 Andere instrumenten

Naast de signaalsturing en de risicoprofielen zijn binnen het Controle-op-maat systeem nog de volgende instrumenten in gebruik:

1. Periodieke Verklaringen en Wijzigingsformulieren
2. Themacontroles

3.5.1 Signaalsturing aan de poort

De poortwachter functie is van groot belang. We begeleiden de belanghebbende zo snel mogelijk richting werk. De boodschap is dat de uitkering tijdelijk is en dat de belanghebbende er alles aan moet doen om zelf in zijn bestaan te voorzien. Wanneer een uitkering toch nodig is, is er een groot financieel en maatschappelijk belang om alleen diegene een uitkering te geven die daar recht op heeft.

Om de rechtmatigheid vast te stellen, zetten we bij de aanvragen de volgende controle-activiteiten standaard in:

Activiteit	Frequentie
Gegevens uitvraag bij de aanvrager	Aanvraagformulier en minimaal 1 gesprek, daarna zo vaak als nodig
Dossieronderzoek en GWS4ALL	Indien aanwezig.
Suwinet	1 maal, daarna incidenteel en via het inlichtingenbureau (SUWINET-inkijk)
GBA	eerst individueel, daarna geautomatiseerd bij wijziging gegevens.
Tips	Incidenteel

Deze bronnen kunnen signalen opleveren. Maar ook de medewerkingsbereidheid van de belanghebbende bij zijn re-integratie of deelname aan workshops, kan een signaal zijn. Op basis van deze signalen beslist de medewerker of hij de belanghebbende de gelegenheid geeft het signaal te weerleggen of dat hij direct overgaat tot intensieve controle. Een signaal leidt dus niet automatisch tot een intensieve controle.

3.5.2 Intensieve controle

De wijze van rechtmatigheidscontrole en de intensiviteit daarvan zijn voor aanvragen van een uitkering en het actuele, lopende, uitkeringsbestand verschillend.

Intensieve controle houdt in een op de aard van het signaal gericht extra raadplegen van bronnen (bijv. Kamer van Koophandel, belastingdienst, woningbouwvereniging) en eventueel een huisbezoek. Bij dit huisbezoek en eventuele confronterende gesprekken is een rol weggelegd voor de medewerker Handhaving.

De medewerkers Handhaving zijn ook benoemd als toezichthouder op grond van de AWB en kunnen op grond van hun bevoegdheden als toezichthouder en uitvoerder van de WWB/IOAW/IOAZ controle onderzoeken uitvoeren, namens en onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling WIL.

3.5.3 Signaalsturing

Om signalen te genereren voor de lopende uitkeringspartijen zetten we diverse controle-activiteiten standaard in. Dit zijn onder andere de Periodieke Verklaringen en de bestandsvergelijkingen via het Inlichtingenbureau. Op basis van de uit deze activiteiten voortvloeiende signalen beslist de medewerker Inkomen of hij de belanghebbende de gelegenheid geeft het signaal te weerleggen of dat direct overgaat tot verzoek van een intensieve controle.

3.6 Periodieke Verklaringen en Wijzigingsformulieren

We gebruiken maandelijkse Periodieke verklaringen voor belanghebbenden die (wisselende) inkomsten hebben. Wij sturen belanghebbenden halfjaarlijkse Periodieke verklaringen indien zijn inkomen hebben dat per half jaar wijzigt, jaarlijkse Periodieke verklaringen voor overige cliënten met een uitkering voor levensonderhoud. Het bepalen van de doelgroep voor de jaarlijkse periodieke verklaring is onderwerp van nadere risico analyse. Ook daarbij geldt, dat de administratieve lastendruk voor de burger, WIL en het te bereiken doel in overeenstemming dienen te zijn. Bijvoorbeeld iemand die een intensief traject volgt, geen jaarlijkse verklaring, omdat hij periodiek al gezien en gesproken wordt door een werkcoach.

Het blijft altijd mogelijk om in individuele gevallen te bepalen dat de cliënt maandelijks een periodieke verklaring dient in te leveren. Bijvoorbeeld wanneer er twijfel is over de woon- of verblijfplaats van de belanghebbende.

Belanghebbenden maken ook gebruik van een Wijzigingsformulier voor het verstrekken van informatie aan WIL over wijzigingen in hun woon, leef, inkomen of vermogenssituatie. Dit brengt het risico met zich mee dat belanghebbenden vergeten het Wijzigingsformulier te gebruiken. Het Inlichtingenbureau waaruit maandelijks samenloopsignalen (inkomens-, vermogens- en detentiesignalen, e.d.) komen, werkt als een vangnet. Ook de rechtstreekse koppeling met de Gemeentelijke basisadministratie en het Suwinet zijn een gegevensbron. Hiermee vangen wij het mogelijke verzuim van de belanghebbende voor het grootste deel af.

Op deze wijze werken wij klantvriendelijk administratief weinig belastend voor belanghebbenden waar weinig tot geen wijzigingen plaatsvinden en maken wij zeer efficiënt gebruik van alle gegevens die tot onze beschikking staan.

3.7 Themacontroles

Op basis van praktijkervaringen bepalen we welke themacontrole nodig is. Voor de ontwikkeling van themacontroles sluiten we in eerste instantie aan bij de thema's die regionaal ontwikkeld worden. Bij de uitvoering van deze themacontroles is het mogelijk om de controles aan te kondigen en hiermee al een uitstromende werking te realiseren. Tevens zullen frauderegistratie en/of overige signalen en analyses de aanleiding vormen voor de inzet van themacontroles.

Ook een integrale gebiedsgerichte aanpak, in samenwerking met het kenniscentrum Handhaving Utrecht (RCF), is een controle die wordt ingezet. Het RCF heeft een gebiedsgerichte aanpak om uitkeringsfraude op de sporen en aan te pakken. Deze aanpak is gebaseerd op bestandsanalyse, uitgevoerd door de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD). Daarbij kan bijvoorbeeld ook, als "bijvangst", woonfraude worden geconstateerd.

HOOFDSTUK 4 UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN

Dit hoofdstuk geeft invulling aan de inlichtingenplicht en de meewerkverplichting voortvloeiend uit de wetten WWB, IOAW, IOAZ, en de Bbz 2004. Het geeft richtlijnen voor:

- gegevens die een belanghebbende moet verstrekken;
- medewerking die een belanghebbende in ieder geval moet verlenen;
- de hersteltermijnen in geval van niet nakomen van verplichtingen;
- opschorting van het recht op uitkering/
- beëindiging van het recht op uitkering/ en
- heronderzoeken.

Bij het verstrekken van persoonsgegevens door de belanghebbende is WIL gehouden aan de Wet eenmalige uitvraag in de keten werk en inkomen (WEU). Dit houdt in, dat als deze gegevens voor WIL op andere wijze al beschikbaar zijn, bijvoorbeeld via het Digitaal Klant dossier (DKD) of eigen systemen, dit niet meer aan de belanghebbende uitgevraagd wordt.

4.1 Inlichtingenplicht en medewerkingsverplichting

De belanghebbende is volgens de wet verplicht om op verzoek of uit eigen beweging onverwijld mededeling te doen van al wat van belang is voor de verlening van een uitkering of de voortzetting daarvan, zo mogelijk onder overlegging van bewijsstukken. WIL controleert de gegevens. Dit kan door middel van verificatie van de gegevens, het controleren van noodzakelijke gegevens aan de hand van documenten of bewijsstukken die door de cliënt zijn overgelegd of via andere bronnen die ons ter beschikking staan, zoals het Suwinet

Voor het verstrekken van de gegevens gebruikt de belanghebbende een door WIL verstrekt formulier. De formulieren zijn ontwikkeld naar de voor dat deel van de uitvoering van belang zijnde gegevens. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn Aanvraagformulieren, Debiteurenformulieren, Periodieke verklaringen en wijzigingsformulieren.

Belanghebbenden krijgen maandelijks halfjaarlijks of jaarlijks een formulier toegestuurd waarop zijn wijzigingen of inkomsten over die periode kunnen opgeven, de zogenaamde Periodieke verklaring (zie ook punt 3.4.3). De belanghebbende heeft daarnaast de verplichting om zelf spontaan gegevens aan te leveren aan WIL indien deze van belang zijn voor de beoordeling van het recht op bijstand of de voorzetting daarvan.

Indien de cliënt maandelijks een Periodieke verklaring heeft, in verband met wisselende inkomsten, voldoet hij tijdig aan de inlichtingenplicht indien de verklaring met eventueel bewijsstukken voor het einde van de maand volgende op de maand waarop de verklaring van toepassing is, bij WIL is ingeleverd.

Krijgt de belanghebbende slechts één maal per half jaar of eens per jaar een Periodieke verklaring, dan heeft hij tijdig aan zijn inlichtingenplicht voldaan wanneer hij binnen een maand na de ingangsdatum van de wijziging een Wijzigingsformulier met de veranderde omstandigheden heeft ingeleverd.

Vakantie- Verblijf in het buitenland.

Voor het aanvragen van vakantie of aanvraag verblijf in het buitenland kan de belanghebbende gebruik maken van het Wijzigingsformulier. De belanghebbende heeft de aanvraag tijdig ingediend indien deze voor 4 weken voor de datum van het vertrek bij WIL binnen is.

Bij de beoordeling van deze aanvragen is de geldende wetgeving leidend. Daarnaast mag een vakantie de in te zetten of reeds ingezette re-integratietrajecten of participatietrajecten niet nadelig beïnvloeden.

Naast de inlichtingenplicht heeft de belanghebbende ook medewerkingsplicht. Dit houdt onder andere in het meewerken aan een huisbezoek het opvragen en aanleveren van documenten en het meewerken aan een onderzoek naar zijn arbeids- of scholingsmogelijkheden.

De sancties op regelovertreding bij het schenden van de inlichtingenplicht zijn vermeld in de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW sancties voor het schenden re-integratie verplichtingen zijn opgenomen in de afstemmings-verordening.

4.2 Hersteltermijn en opschorting recht op uitkering/inkomensvoorziening

Het recht op uitkering of de behandeling van de aanvraag schorten wij op wanneer de belanghebbende de van belang zijnde gegevens of de gevraagde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig verstrekt en hem dit te verwijten valt, dan wel indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent. De opschorting van het recht kan op twee momenten ingaan:

- vanaf de eerste dag van de periode waarop het verzuim betrekking heeft;
- als niet te bepalen is op welke periode het verzuim betrekking heeft, met ingang van de dag van het verzuim.

Wij delen de belanghebbende mee dat zijn uitkering is opgeschort en nodigen hem uit binnen een door ons te stellen termijn het verzuim te herstellen. Deze hersteltermijn is maximaal 8 weken. Afhankelijk van de individuele omstandigheden van belanghebbende of de situatie kan de termijn korter zijn. Betreft het een aanvraag en de belanghebbende verstrekt binnen de hersteltermijn geen of onvoldoende gegevens of verleent hij geen of onvoldoende medewerking dan stellen wij de aanvraag zo mogelijk buiten behandeling. Bij een tussentijds verzoek om gegevens of medewerking en de belanghebbende voldoet daar binnen de hersteltermijn niet aan, dan beëindigen wij uitkering met ingang van de dag dat hij is opgeschort.

Bij het niet of onvolledig inleveren van de Periodieke verklaring dan geven we de belanghebbende een hersteltermijn van 2 weken. Daarnaast schorten wij de uitkering op met ingang van de eerste van de maand waarover de Periodieke verklaring gaat. Verstrekt de belanghebbende binnen de

hersteltermijn geen of onvoldoende gegevens of verleent hij geen of onvoldoende medewerking dan beëindigen wij de uitkering met ingang van de dag dat hij is opgeschort.

HOOFDSTUK 5 Slotbepalingen

5.1 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als "Handhavingsplan Werk en Inkomen Lekstroom"

5.2 Hardheidsclausule

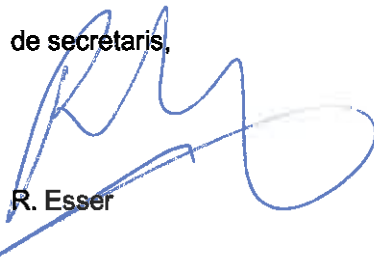
In gevallen waarin dit Handhavingsplan niet voorziet, beslist het dagelijks bestuur

5.3 Inwerkingtreding

Dit Handhavingsplan treedt in werking met ingang van 1 mei 2013 of dan wel op de daadwerkelijke startdatum van Werk en Inkomen Lekstroom.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom, gehouden op 20 juni 2013.

de secretaris,

R. Esser

de voorzitter,

C. van Dalen

Lijst met afkortingen

In dit handavingsplan en daarop gebaseerde regels en afspraken wordt verstaan onder:

- a. **Wgr:** Wet gemeenschappelijke regeling;
- b. **Gr:** Gemeenschappelijke regeling van de aangesloten gemeenten: Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vianen;
- c. **WIL:** Werk & Inkomen Lekstroom;
- d. **AB:** Algemeen bestuur;
- e. **DB:** Dagelijks bestuur
- f. **WWB:** Wet werk en bijstand;
- g. **IOAW:** Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- h. **IOAZ:** Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- i. **AWB:** Algemene wet bestuursrecht;
- j. **BBZ:** Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004;
- k. **AWBI:** De Algemene wet op het binnentreden
- l. **methode DPS-Matrix:** Deze methode ondersteunt het aanvraagproces van een WWB-uitkering door een inventarisatie te maken van de risico's

